

Særlig tilrettelagt uddannelse (STU) - hvem er omfattet m.v.?

Kan en ung være for dårlig til at blive tilbudt en særlig tilrettelagt uddannelse (STU) efter [lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov](#) (STU-loven)?

Hvem træffer afgørelse om optagelse på et STU-forløb - Ungdommens Uddannelsesvejledning eller kommunen?

Kan kommunen afbryde et STU-forløb?

Kan der klages over afslag på optagelse?

Det er nogle af de spørgsmål, som DUKH jævnligt støder på og som dette nr. af Praksisnyt omhandler.

Lovgivningen

Reglerne om særlig tilrettelagt uddannelse findes i STU-loven og tilhørende bekendtgørelse m.v. Det fremgår af lovens § 1, at

- formålet med ungdomsuddannelsen er, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse
- ungdomsuddannelsen retter sig mod unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse,
- kommunen sikrer, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov orienteres om uddannelsesstilbuddet efter denne lov.

Af STU-lovens § 2 fremgår det, at

- unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov har et retskrav på en ungdomsuddannelse,
- kommunen skal tilbyde disse unge, der er tilmeldt kommunens folkeregister, en 3-årig ungdomsuddannelse efter STU-loven,
- tilbuddet gives i forbindelse med undervisningspligtens ophør,
- hvis den unge fortsætter undervisningen i folkeskolen, en fri grundskole eller en efterskole m.v., efter undervisningspligtens ophør, gives tilbuddet dog først i forbindelse med denne undervisnings ophør
- den unge kan modtage kommunens tilbud indtil det fyldte 25. år.

Det fremgår af bemærkningerne til [lovforslaget](#) om STU, at gruppen "andre unge med særlige behov" bl.a. omfatter unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade.

Indtil det fyldte 25. år

Selv om grænsen for tilbud om et STU-forløb er 25 år, kan der i nogle tilfælde godt gives tilbud efter det fyldte 25. år. F.eks. hvis kommunen ikke har overholdt sin vejledningsforpligtelse. Det fremgår bl.a. af en meddelelse fra Klagenævnet for Specialundervisning, [K-meddelelse nr. 24](#):

"Klagenævnet har truffet afgørelse om, at der skulle gives et tilbud om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, selvom den unge var fyldt 25 år. I den konkrete sag var arbejdet med et STU-forløb igangsat i februar måned, men blev ikke forelagt for visitationsudvalget før i maj måned. Den unge fyldte 25 år i april måned.

Klagenævnet lagde i sin afgørelse vægt på, at ansøgningen om et STU-forløb blev igangsat i februar, inden den unge fyldte 25 år, at det ikke fremgik af sagen, at kommunens behandling af den unges ansøgning blev fremmet, som følge af, at den unge fyldte 25 år i april 2009, samt at det ikke fremgik af sagen, at kommunen havde vejledt den unge om, at et tilbud om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov skal være afgivet inden det fyldte 25. år, og at kommunen dermed ikke havde overholdt sin vejledningspligt efter forvaltningslovens § 7, stk. 1.

Det følger af forvaltningslovens § 7, stk. 1, at myndigheder i sager, hvor der træffes afgørelser, i fornødent omfang skal give vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse med spørgsmål inden for myndighedens sagsområde. Det indebærer, at det ikke altid er tilstrækkeligt kun at yde vejledning, når borgeren selv beder om det."

Retskrav på ungdomsuddannelse uanset funktionsniveau

Da unge omfattet af STU-loven efter lovens § 2, stk. 1 har et retskrav på en ungdomsuddannelse, kan en kommune ikke give afslag på en ungdomsuddannelse - uanset hvor svagt fungerende den unge er.

I det oprindelige [lovforslag](#) fra 2007 stod der som betingelse for et STU-forløb, at det var et krav, at den unge "har forudsætninger for at følge ungdomsuddannelsen med udbytte." Betingelsen gled dog ud under Folketingets behandling af lovforslaget jf. [betænkningen](#), hvor det er anført:

"Da nogle af de indkomne hørings svar har peget på, at ordene »hvis den unge har forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte« kunne forstås som en begrænsning i kommunalbestyrelsens forpligtelse, foreslås det, at ordene udgår. Det præciseres herved, at alle unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, skal have et tilbud efter denne lov."

Dette fremgår endvidere af [K-meddelelse nr. 40](#):

”Der er ikke nogen nedre grænse i forbindelse med målgruppevurderingen efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Den unge kan derfor ikke have for store funktionsnedsættelser eller være for svagt fungerende i forhold til at få tilbud om et uddannelsesforløb. En kommune kan derfor ikke give afslag på en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov med henvisning til, at den unge ikke kan følge lovens krav om timetal, fremtøde og elementerne i uddannelsen.”

Afgørelse om optagelse

Det er kommunen, der efter STU-lovens § 3 træffer afgørelse, om den unge kan optages på den særlig tilrettelagte uddannelse. Afgørelsen træffes på baggrund af en indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning, som udarbejder indstillingen i samråd med forældrene og den unge jf. § 3, stk. 2. Den unge har altid krav på at få en afgørelse om optagelse på et STU-forløb. Det fremgår bl.a. af [K-meddelelse nr. 34](#):

”Ungdommens Uddannelsesvejledning kan ikke afskære den unge fra at modtage en afgørelse, som der kan klages over, ved at nægte at indstille den unge til et STU-forløb. Hvis UU-vejlederen vurderer, at den unge, der ønsker at modtage et STU-forløb, ikke er omfattet af målgruppen, skal UU-vejlederen alligevel udarbejde en indstilling, der skal forelægges kommunalbestyrelsen. Det skal fremgå af indstillingen, at UU-vejlederen vurderer, at den unge ikke er omfattet af målgruppen. På baggrund af indstillingen skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.”

En kommune kan ikke give afslag på optagelse med den begrundelse, at den unge er kompenseret ved andre tilbud. Det fremgår bl.a. af [K-meddelelse nr. 18](#):

”Afslag ... for unge med særlige behov kan ikke gives under henvisning til, at den unge er tilstrækkeligt kompenseret ved et andet undervisningstilbud efter anden lovgivning. ... Klagenævnet har i en konkret sag tilsidesat en afgørelse, hvor en kommune havde givet afslag på et undervisningstilbud med den begrundelse, at den unge ville være kompenseret med et andet tilbud. Tilbud efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov har ikke alene til formål at kompensere den unges vanskeligheder. Formålet med ungdomsuddannelsen er, at den unge opnår personlige, sociale og faglige kompetencer, så den pågældende har mulighed for at deltage så selvstændigt og aktivt i voksenlivet som muligt og eventuelt kan fortsætte med videre uddannelse og beskæftigelse. Det bemærkes, at ungdomsuddannelsen ikke er et supplement eller en forberedelse til andre uddannelser, men derimod et springbræt til voksentilværelsen”

Kommunen kan heller ikke afslå at give tilbud om ungdomsuddannelse med henvisning til, at den unge kan modtage tilbud om 10. klasse i folkeskolen. Det fremgår bl.a. af [K-meddelelse nr. 26](#).

Afbrydelse af uddannelse

Både den unge og kommunen kan afbryde et iværksat STU-forløb.

Efter STU-lovens § 8, stk. 4 kan kommunen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning afbryde den unges ungdomsuddannelse, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen følge den særlige procedure beskrevet i [STU-bekendtgørelsens](#) § 13, hvor fokus er rettet

”på justering af uddannelsesplanen, så den i højere grad støtter den unge i forhold til de vanskeligheder, den unge har med aktiv deltagelse.”

Kun hvis sådanne justeringer af uddannelsesplanen ikke kan ændre den unges adfærd, kan kommunen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning træffe beslutning om at afbryde den unges ungdomsuddannelse.

En kommune kan ikke afbryde et STU-forløb, fordi den unge er for dårligt fungerende. Det fremgår bl.a. af [K-meddelelse nr. 39](#):

”En kommune kan ikke afbryde en ungdomsuddannelse med henvisning til, at den unge er for dårligt fungerende til at kunne følge undervisningen og deltage aktivt i uddannelsen.”

Klage

Efter STU-lovens § 12 kan kommunens afgørelser ikke indbringes for en højere administrativ myndighed. Det fremgår dog af § 12, stk. 2, at afgørelser om bl.a. målgruppevurderingen af den unge og afbrydelse af ungdomsuddannelsen kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning.

Der er ingen klagefrist i STU-lovens § 12. I [K-meddelelse nr. 21](#) er det anført:

”Der er ikke nogen klagefrist i forbindelse med indgivelse af klage til Klagenævnet ... vedrørende ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Klagenævnet kan konstatere, at mange kommuner i klagevejledningen i afgørelser om ungdomsuddannelse oplyser, at der er en klagefrist på fire uger. I visse tilfælde henvises til bestemmelserne om klageadgang til klagenævnet i folkeskoleloven. Sager om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov er ikke omfattet af klagebestemmelserne i folkeskoleloven. Der er ikke fastsat en klagefrist i loven om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.”

Afrunding

Nej, en ung kan ikke være for dårligt fungerende til at blive tilbudt et STU-forløb.

Kommunen træffer afgørelse om optagelse.

Ja, kommunen kan afbryde et STU-forløb, hvis den unge ikke aktivt deltager i forløbet, men kun efter overholdelse af en særlig procedure.

Der kan klages over et afslag på optagelse.